

STRESZCZENIE

pisemnej części pracy doktorskiej mgr Julii Skrzyneckiej pt.:

„Jak zrobić niebo?”

O poszukiwaniu metafizyki w świecie materialnym na podstawie projektów scenografii do baletów: *Stabat Mater* i *Harnasie* Karola Szymanowskiego oraz *Świtezianka* Eugeniusza Morawskiego w choreografii Roberta Bondary”.

Praca doktorska podejmuje problematykę projektowania przestrzeni scenicznej oraz kostiumu do spektaklu baletowego. Stanowi wnikliwy opis przebiegu procesu twórczego a także nadzoru nad realizacją autorskich projektów scenograficznych do trzech baletów w choreografii Roberta Bondary. Premiera dwóch spośród opisywanych spektakli: *Stabat Mater* oraz *Harnasi* Karola Szymanowskiego odbyła się w Operze Nova w Bydgoszczy 22 października 2016 roku. Utwór Eugeniusza Morawskiego *Świtezianka* stanowił jedną z trzech części wieczoru baletowego pod tytułem *Balety Polskie*, którego premiera miała miejsce w Teatrze Wielkim - Operze Narodowej w Warszawie 10 listopada 2017 roku.

Celem rozprawy jest ukazanie metody twórczej autorki rozpoczynającej się od analizy muzyki i treści scenariusza, poprzez ich interpretację, odnalezienie syntezy do przełożenia na obraz sceniczny zamierzonych idei. Problematyka pracy skupia się wokół wyjątkowości i odmienności tworzenia scenografii dla baletu, odnosząc się zarówno do konieczności uszanowania licznych jej ograniczeń, jak i niezwykłych możliwości jakie płyną z poruszania się w niejednoznacznej, poetyckiej materii.

Efekt pracy projektowej stanowi zastosowana przez autorkę we wszystkich trzech przedstawieniach nowatorska koncepcja scenograficzna zakładająca umieszczenie całości lub znacznej części scenografii ponad tancerzami. Stwarza ona możliwość wykreowania symbolicznych światów, przekazania różnorodnych treści i wywołania odmiennych emocji w widzach bez konieczności ograniczania przestrzeni przeznaczonej do tańca.

Autorski opis, poza wstępem i zakończeniem, zawiera przede wszystkim trzy rozdziały dotyczące pracy nad poszczególnymi utworami. Wprowadzenie rozbudowane zostało o wyjaśnienie charakteru ruchu stanowiącego materię twórczą choreografa.

Trzy główne rozdziały napisane zostały według podobnego schematu, odzwierciedlającego proces powstawania omawianych inscenizacji. Każda z części rozpoczyna się od przywołania postaci kompozytora, genezy danego utworu oraz pierwszych lub najbardziej znaczących jego wystawień. Następnie zawiera opis scenariusza oraz koncepcji inscenizacyjnej i choreograficznej założonej przez reżysera-choreografa. Główną część każdego z rozdziałów stanowi opis procesu twórczego autorki: od analizy utworu, przez jego interpretację do stworzenia finalnej wersji projektu stanowiącego syntezę kilku płaszczyzn znaczeniowych oraz funkcji zgodnych z założoną koncepcją choreograficzną. Rozdziały kończą się opisem przebiegu kolejnych etapów jego realizacji.

Rozdział pierwszy dotyczy baletu Karola Szymanowskiego *Harnasie*. Podstawowym zagadnieniem procesu projektowego jest temat wolności jednostki wyłamującej się z zasad powszechnie uznawanych przez społeczeństwo, w którym egzystuje oraz konieczność ustosunkowania się realizatorów do podhalańskiej tradycji, z której wywodzi się temat utworu.

W rozdziale drugim dotyczącym dzieła *Stabat Mater* również skomponowanego przez Karola Szymanowskiego, problem projektowy dotyka głównie tematu nastroju przestrzeni duchowej, niematerialnej, metafizycznej skonstruowanej z wyznaczoną niewielką przestrzenią ludzką, cielesną, materialną.

Rozdział trzeci stanowi opis procesu powstawania scenografii do baletu Eugeniusza Morawskiego *Świtezianka*. Istotę procesu projektowego stanowi temat zwierciadlanej konstrukcji świata przedstawionego wynikający z lustrzanej właściwości tafli wody oraz problemu dualistycznej natury człowieka.

Rozprawa napisana została zgodnie z przebiegiem faktycznego procesu, a także w oparciu o literaturę z zakresu teorii tańca, historii sztuki, historii teatru, filozofii i antropologii oraz materiałów pomocniczych w postaci archiwalnych programów teatralnych. Praca uzupełniona jest projektami oraz dokumentacją fotograficzną i filmową omawianych spektakli.